

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 21/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av 18 § lagen om påförande av accis

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 september 2002 en proposition med förslag till ändring av 18 § lagen om påförande av accis (RP 129/2002 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts av finansutskottets skatte-delegation.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Lasse Arvela och regeringsråd Irmeli Virtaranta, finansministeriet
- regeringsråd Ismo Tuominen, social- och hälsovårdsministeriet
- överinspektör Juha Koponen, miljöministeriet
- ombudsman Juhani Hopsu, Finlands Hotell- och Restaurangförbund
- verkställande direktör Risto Saarinen, Bryggeri- och läskedrycksindustriförbundet
- verkställande direktör Osmo Laine, Finlands dagligvaruhandel r.f.

Utskottet har fått ett skriftligt utlåtande från finansministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att lagen om påförande av accis ändras. Resande som anländer från en annan medlemsstat i Europeiska unionen får för eget bruk föra in högst 64 liter öl som har köpts in till accispliktigt pris i medlemsstaten utan att på nytt behöva betala accis i Finland. Genom

ändringen uppfylls en förpliktelse som gemenskapslagstiftningen ålägger Finland.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2003 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2003.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionen utan ändringar.

I propositionen föreslår regeringen att den skattefria införseln av öl för resenärer höjs till 64 liter från och med 2003. Ändringen gäller bara resande som kommer från en annan medlemsstat

och för in dryckerna för eget bruk. Genom ändringen uppfyller Finland en förpliktelse i gemenskapslagstiftningen. Begränsningarna beträffande andra alkoholhaltiga drycker föreslås inte bli ändrade. Propositionen omfattar inte heller någon ändring av acciserna på alkoholdrycker.

Vid utfrågningen av de sakkunniga framhölls det att Finland bör sänka accisen på alkohol redan innan restriktionerna för införsel av alkoholdrycker försvinner helt och hållet 2004. Detta är också regeringens linje, eftersom regeringen har ansett det lämpligt att sänka accisen på alkoholdrycker samtidigt som importkvoterna måste utökas. De sakkunniga ansåg att införseln till Finland kommer att öka ytterligare om skillnaderna i skatter på alkohol blir ännu större mellan Finland och grannländerna. Detta påverkar också de finländska företagens konkurrensmöjligheter och arbetslösheten inom branschen.

Propositionen gäller bara införsel från en annan medlemsstat till Finland och påverkar därför inte direkt till exempel handeln med Estland eller Ryssland. Den uppluckrade importrestriktionen är i själva verket ett led i den förpliktelse som Finland ålades som kompensation för att Finland fick begränsa den accisfria införseln av öl för resenärer som kommer från andra länder än EU-medlemsstater. Denna öltrafik ingick i resandet till Estland och Ryssland.

Enligt vad utskottet har erfarit utgör det öl som resande för in och taxfree-öl ungefär 15 procent av den totala accisbelagda ölkonsumtionen i Finland. Till exempel 2001 stod införseln av öl från andra medlemsstater för omkring 18 procent av all ölinförsel via resande. EU-införseln står således allmänt taget för en liten del av den totala ölkonsumtionen. Propositionen går inte närmare in på vilka effekter ändringen har på införseln. Den låga andelen har främst förklarats med att merparten av resorna till andra medlemsstater görs med flyg. Läget kan emellertid komma att ändras en aning, anser utskottet, till följd av att skatterna på begagnade bilar sänks och det blir vanligare att finländare åker till Tyskland eller andra länder i Centraleuropa för att köpa bil.

Regeringen ändrar inte nivån på ölaccisen och motiverar detta med statsfinansiella skäl. Alko-

holacciserna förväntas inbringa 1 355 miljoner euro nästa år. Av beloppet står ölaccisen för nästan hälften. Detta betyder samtidigt att en liten sänkning av skattesatsen har stora konsekvenser för de totala intäkterna. Av statsfinansiella skäl föreslår regeringen inga höjningar i importkvoterna för resenärerna annat än för öl. I motiveringen till propositionen sägs att en avsevärd höjning av kvoterna för resandeförsäljning av öl eventuellt hade krävt att accisen på alkohol sänks. Med avseende på balansen i statsbudgeten för 2003 ansåg regeringen detta inte vara möjligt.

Finansutskottet har i många tidigare sammanhang uttalat sig om konsekvenserna av skillnaderna i accis på alkohol i olika länder. Utskottet har också ansett att lägre accis kan motverka svart försäljning och brottslighet. Det aktuella förslaget gäller dock bara lagen om påförande av accis. Regeringen föreslår inga ändringar i acciserna på alkohol. Alkoholacciserna regleras i en särskild lag. I detta sammanhang refererar utskottet till sina tidigare yttranden i StaUB 15/1997 rd, FiUB 19/2000 rd och FiUU 7/2000 rd, där utskottet lyfter fram betydelsen av en gradvis anpassning när det gäller både avvecklingen av införselkvoter för alkohol och ändringar i skattesatserna. Utskottet anser att regeringen bör följa upp läget efter årsskiftet 2002/2003 och föreslå skattesänkningar redan före 2004, om det sker väsentliga förändringar i finländarnas köpvänor.

EU:s planer på att harmonisera skatterna och höja minimiskattesatserna är mycket viktiga. Enligt vad utskottet har erfarit hade kommissionen varit villig att föreslå en positiv skatt på vin samtidigt som minimiskattesatserna hade höjts. Ingen enhet har dock nåtts och inga förslag är att vänta från kommissionen för tillfället. Enligt utskottet är det i vilket fall som helst mycket viktigt att Finland ställer sig bakom alla förslag som gör att EU kan komma vidare i frågan. Om EU höjer sin minimiskattesats är det lättare för Finland att anpassa sig till EU:s alkoholskatter. Det kan också medföra en lindring av de social- och hälsovårdspolitiska skadorna till följd av den ökande alkoholkonsumtionen. Utskottet uppre-

par här sin tidigare ståndpunkt att EU i sina beslut om att lägga fast alkoholskatterna utifrån minimiskattesatser tar hänsyn till de social- och hälsovårdspolitiska skador som alkoholkonsumtionen för med sig.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår finansutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 8 november 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Pirjo-Riitta Antvuori /saml
Matti Huutola /vänst
Seppo Kääriäinen /cent
Reijo Laitinen /sd
Markku Laukkanen /cent
Hanna Markkula-Kivisilta /saml
Tuija Nurmi /saml
Mauri Pekkarinen /cent
Virpa Puisto /sd

Ola Rosendahl /sv
Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna
Sakari Smeds /kd
Irja Tulonen /saml
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Kari Uotila /vänst
Jukka Vihriälä /cent
ers. Ulla Juurola /sd
Kari Kantalainen /saml.

Sekreterare i skattedelegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.